

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-081 Opole

Opole, 23 lutego 2026 r.
PS.I.431.2.1.2026.JA

Pan
Włodzimierz Stochalek
Burmistrz Praszki
Plac Grunwaldzki 13

46-320 Praszka

W y s t ą p i e n i e   p o k o n t r o l n e

I. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej

Gmina Praszka
Urząd Miejski w Praszce
Plac Grunwaldzki 13, 46-320 Praszka

Miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych:

Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Boczna 4a, 46-320 Praszka

II. Imię, nazwisko i stanowisko służbowe inspektorów

- **Joanna Antosz** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierująca zespołem inspektorów,
- **Daria Grabowska** – inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

III. Termin kontroli

29 stycznia i 5 lutego 2026 r.

IV. Zakres kontroli

Realizacja zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz zgodność zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

---

¹ (Dz.U. z 2025 r. poz. 49 ze zm.) - nazywana w dalszej części wystąpienia pokontrolnego: „ustawą”.

V. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z nieprawidłowościami** ocenia się działalność Gminy Praszka w kontrolowanym zakresie. Powyższa ocena wynika z ustaleń kontroli opisanych w części VI wystąpienia oraz stwierdzonych nieprawidłowościach wyszczególnionych w VII części wystąpienia.

VI. Ustalenia kontroli

Ośrodek Pomocy Społecznej w Praszce (zwany dalej Ośrodkiem) funkcjonuje na podstawie Statutu przyjętego Uchwałą nr 230/XXVII/2009 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 26 marca 2029 r. w sprawie nadania Statutu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Praszce zmienionej uchwałą nr 109/XV/2020 z dnia 23 stycznia 2020 r. w sprawie zmiany Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce.

W trakcie kontroli ustalono, że w treści Statutu nie uwzględniono wykonywania przez jednostkę zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co narusza art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.). (zał. nr 1)

Ośrodek jest jednostką organizacyjną gminy działającą w formie jednostki budżetowej. Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych jednostka budżetowa działa na podstawie nadanego jej statutu. Statut jednostki budżetowej nadany na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych jest podstawą działania gminnej jednostki budżetowej i winien zawierać wszystkie elementy wymienione w tym przepisie. Ustawodawca wskazał bowiem niezbędne minimum, które bezwzględnie musi się znaleźć w statucie jednostki budżetowej, o czym świadczy użyte w tym przepisie sformułowanie „w szczególności”. Oznacza to, że możliwe jest określenie w statucie innych, niewymienionych w tym przepisie zagadnień, jednak należy pamiętać, aby zawsze statut swym zakresem przedmiotowym w całości odpowiadał treści art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Regulacje zawarte w statucie powinny być jasne, czytelne i przejrzyste, nie powinny budzić jakichkolwiek wątpliwości.

Precyzyjne określenie w statucie przedmiotu działalności jednostek budżetowych, ma szczególne znaczenie z punktu widzenia zapewnienia prawidłowej gospodarki finansowej, której podstawą jest plan dochodów i wydatków. Usytuowanie jednostki budżetowej w obszarze sektora finansów publicznych oznacza, że jednostka może realizować wyłącznie zadania, do realizacji których została powołana i które zostały określone w statucie jednostki.

Wydatkowanie środków publicznych na zadania nie leżące w przedmiocie jej działalności naruszałoby zasadę wydatkowania tych środków. Dopuszczenie zatem możliwości powierzenia takiej jednostce do realizacji innych zadań, nie wymienionych w statucie i w innym trybie niż zmiana statutu tej jednostki, musi zostać uznane za działanie naruszające obowiązujący porządek prawny.

Ośrodkiem kieruje i reprezentuje go na zewnątrz Kierownik Ośrodka.

Organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowania Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce, wprowadzony zarządzeniem nr 3/2025 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce z dnia 5 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce. (zał. nr 2).

Zgodnie z treścią dokumentu w strukturze organizacyjnej Ośrodka wyodrębniono Dział Pomocy Społecznej, w skład którego wchodzi, m.in. Zespół ds. postępowań administracyjnych i świadczeń przyznawanych decyzją, Zespół ds. pracy socjalnej, asystent rodziny, samodzielne stanowisko - psycholog, świetlica opiekuńczo-wychowawcza, Sekcja ds. usług opiekuńczych.

Uchwałą nr 138/XV/2011 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 16 lutego 2012 r. powierzono Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Praszce realizację zadań zakresu pracy z rodziną.

Burmistrz Praszki upoważnił w dniu 2 października 2014 r. Kierownika Ośrodka do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji, zgodnie z art. 178 ustawy.

1. Składanie radzie gminy rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny

W gminie Praszka nie opracowano i nie przekazano Radzie Miejskiej w Praszce rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2024 r., co jest niezgodne z art. 179 ust. 1 ustawy.

Powyższe sprawozdanie stanowi istotny element systemu monitorowania realizacji zadań gminy w obszarze pieczy zastępczej. Dokument ten powinien zawierać aktualne potrzeby gminy wynikające z bieżącej realizacji zadań, w oparciu o które rada gminy uchwała gminne programy wspierania rodziny.

W gminie Praszka opracowano 3-letni gminny programy wspierania rodziny, podjęty Uchwałą nr 19/III/2024 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia

programu pn. „Program Wspierania Rodziny w gminie Praszka na lata 2024-2026”, zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy. (zał. nr 3).

Dokument wskazuje, że program został poprzedzony analizą sytuacji dziecka i rodziny na terenie gminy oraz diagnozą problemów społecznych. W dokumencie uwzględniono uwarunkowania demograficzne, społeczne i instytucjonalne, w tym dane dotyczące liczby mieszkańców, struktury wieku, przyrostu naturalnego oraz funkcjonującej infrastruktury oświatowej i pomocowej. Odniesiono się do zasobów lokalnych, takich jak jednostki oświatowe, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, świetlica opiekuńczo-wychowawcza oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny.

Program zawiera określony cel główny, którym jest rozwój systemu wsparcia rodzin, w szczególności rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W ramach dokumentu wyodrębniono cztery cele operacyjne, obejmujące: zapewnienie wszechstronnego wsparcia rodzinom, wzmacnianie kompetencji rodzicielskich, wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży oraz usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny.

Dla każdego celu operacyjnego określono szczegółowe zadania wraz ze wskazaniem realizatorów oraz mierzalnych wskaźników. Zadania obejmują m.in. udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej, świadczenie pracy socjalnej, zapewnienie usług opiekuńczych i specjalistycznych, prowadzenie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego i prawnego, realizację programów profilaktycznych w szkołach, organizację warsztatów dla rodziców, wspieranie aktywizacji społeczno-zawodowej rodzin oraz działania integracyjne i środowiskowe.

Program odwołuje się do podziału zadań pomiędzy gminę, powiat samorząd województwa. Uwzględnia m.in. kompetencje gminy w zakresie profilaktyki, pracy z rodziną, zatrudniania asystenta rodziny, popularyzację działalności rodzin wspierających, prowadzenia placówek wsparcia dziennego czy współpracy z organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

Program uwzględnia działań zmierzających do rozwoju środowiskowych form wsparcia dzieci i młodzieży, w tym kontynuowania działalności świetlicy opiekuńczo-wychowawczej oraz inicjowanie utworzenia placówki wsparcia dziennego. Zaplanowanie tego rodzaju działań wskazuje na dostrzeżenie znaczenia profilaktyki i wczesnego reagowania na trudności opiekuńczo-wychowawcze.

Pomimo ujęcia w programie inicjowania placówki wsparcia dziennego oraz rodzin wspierających w gminie nie prowadzi się tych form wsparcia. Zatem nie wszystkie

wskazane w programie narzędzia wsparcia są obecnie wykorzystywane w praktyce na terenie gminy.

Program zawiera również wyodrębnioną część dotyczącą ewaluacji i monitoringu realizowanych działań. Określono kryteria oceny, sposób gromadzenia danych oraz wskazano Ośrodek jako koordynatora i instytucję odpowiedzialną za sporządzanie sprawozdań. Konstrukcja dokumentu umożliwia monitorowanie realizacji zadań oraz ocenę skuteczności podejmowanych działań w obszarze wspierania rodziny.

2. Zgodność zatrudnienia asystentów rodziny z kwalifikacjami określonymi w art. 12 i 13 ustawy oraz tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W kontrolowanym okresie w Ośrodku zatrudniony był 1 asystent rodziny w oparciu o umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Asystent posiadał kwalifikacje nadające uprawnienia do wykonywania zawodu, tj. ukończył studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pedagogiki opiekuńczo-resocjalizacyjnej, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy.

W aktach osobowych asystenta znajdowały się oświadczenia, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 3, 4 ustawy, tj.: oświadczenia potwierdzające, że asystent nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej, ani nie była mu ona zawieszona ani ograniczona, nie dotyczy go obowiązek alimentacyjny, nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Asystent został zweryfikowany w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym, zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy.

Asystenta rodziny zatrudnił kierownik jednostki organizacyjnej gminy, który organizuje pracę z rodziną, tj. kierownik Ośrodka, co jest zgodne z art. 17 ust. 1 ustawy.

Asystent są zatrudniony w systemie zadaniowego czasu pracy, co jest zgodne z art. 17 ust. 2 ustawy.

Stosownie do art. 17 ust. 3 i 4 ustawy praca asystenta nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca ta jest prowadzona, a także asystenci rodziny nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W okresie objętym kontrolą asystent rodziny uczestniczył w jednym szkoleniu z zakresu pracy z rodziną pn.: *Spotkanie z ekspertem dialogu motywującego w pracy z osobą i rodziną – Izabelą Krasiejko*. Poza okresem objętym kontrolą asystent uczestniczył w licznych szkoleniach i formach doskonalenia zawodowego w formie stacjonarnej oraz online.

Stosownie do art. 16 ust. 2 ustawy asystent rodziny miał możliwość korzystania z poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie jego kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Asystent wymieniał doświadczenia podczas spotkań i konsultacji z pracownikami i kierownikiem Ośrodka oraz pracownikami instytucji, z którymi współpracował, tj. np.: szkoły, ośrodki zdrowia, Policja, sąd.

Z dokumentacji poddanej kontroli wynika, że na dzień kontroli liczba rodzin objętych wsparciem asystenta nie przekroczyła ustawowego limitu. Asystent rodziny obejmował wsparciem 11 rodzin, co jest zgodne z art. 15 ust. 4 ustawy.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa; organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działań rodzin wspierających

Zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. a) ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnia się pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa. W gminie monitoruje się środowiska zagrożone uzależnieniami i wykluczeniem społecznym, motywuje do podjęcia terapii oraz zapewnia pomoc materialną oraz rzeczową rodzinom potrzebującym.

Gmina Praszka zapewnia mieszkańcom dostęp do specjalistów. W Ośrodku zatrudniony jest psycholog świadczący bezpłatne konsultacje dla dzieci, młodzieży i dorosłych, również w formie interwencji w środowisku rodzinnym. Ośrodek zapewnia także dostęp do bezpłatnego poradnictwa prawnego świadczonego przez adwokata, w zakresie spraw rodzinnych, opiekuńczych, alimentacyjnych, mieszkaniowych oraz dotyczących zabezpieczenia społecznego.

Działania Ośrodka obejmują pracę z rodziną prowadzoną w środowisku zamieszkania rodzin, podejmowanie interwencji w sytuacjach kryzysowych, współpracę z instytucjami oświatowymi, sądem, Policją oraz podmiotami leczniczymi, a także realizację programów i projektów skierowanych do różnych grup mieszkańców. Istotnym elementem działalności Ośrodka jest realizacja programów wspierających rodzinę. Obejmują one działania ukierunkowane na wzmocnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, poprawę komunikacji w rodzinie, rozwiązywanie konfliktów oraz budowanie prawidłowych relacji między dziećmi a opiekunami.

W ramach programów organizowane są warsztaty dla rodziców, spotkania edukacyjne, konsultacje indywidualne oraz zajęcia rozwijające umiejętności społeczne dzieci i młodzieży.

Ośrodek uczestniczy również w projektach o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym dotyczących m.in. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, uzależnieniom, wykluczeniu społecznemu oraz zagrożeniom współczesnym. Programy te realizowane są w formie spotkań informacyjnych, warsztatów tematycznych, kampanii społecznych oraz wydarzeń środowiskowych angażujących społeczność lokalną.

Ponadto w ramach programów prowadzone są działania skierowane do rodzin osób z niepełnosprawnościami, opiekunów osób zależnych oraz osób pozostających bez pracy. Programy te obejmują m.in. wsparcie psychologiczne, poradnictwo specjalistyczne, działania integracyjne, warsztaty rozwojowe oraz inicjatywy sprzyjające aktywizacji społecznej.

Programy realizowane przez Ośrodek stanowią element systemowych działań gminy w zakresie wspierania rodziny, przeciwdziałania kryzysom oraz zapewnienia mieszkańcom dostępu do specjalistycznego wsparcia.

W Gminie działa Zespół Interdyscyplinarny dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz osób zagrożonych przemocą.

Rodziny z problemem alkoholowym kierowane są do Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rodziny korzystają również ze wsparcia poza terenem gminy, gdzie oferowana jest pomoc przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Oleśnie, Publiczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Oleśnie - świadczące pomoc psychologiczną, pedagogiczną, logopedyczną dla dzieci i młodzieży, interwencję kryzysową oraz wsparcie dla rodzin i opiekunów.

W Gminie Praszka nie funkcjonują placówki wsparcia dziennego, co jest niezgodne z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy.

W gminie funkcjonują świetlice środowiskowe, gdzie dzieci spędzają czas wolny po zajęciach szkolnych. W strukturze Ośrodka funkcjonuje świetlica opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, niewydolnością wychowawczą.

Świetlica, realizująca zadania opiekuńcze i wychowawcze nie jest tożsama z placówką wsparcia dziennego, której działalność ma charakter systemowy i obejmuje również pracę z rodziną dziecka oraz działania profilaktyczne i wspierające w środowisku lokalnym. Zatem na terenie gminy nie została utworzona i nie funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w rozumieniu przepisów ustawy. Gmina nie podjęła formalnych działań w zakresie utworzenia jednostki organizacyjnej działającej jako placówka wsparcia dziennego ani nie zleciła realizacji zadania podmiotowi zewnętrznemu (np. organizacji pozarządowej) na podstawie ustawy. Brak

utworzenia placówki wsparcia dziennego oznacza niewypełnienie ustawowego obowiązku zapewnienia dzieciom wymagającym wsparcia dostępu do tej formy wsparcia.

Placówki wsparcia dziennego stanowią istotny element lokalnego systemu pomocy rodzinie. Ich rola nie ogranicza się wyłącznie do zapewnienia dzieciom opieki po zakończeniu zajęć szkolnych, lecz obejmuje przede wszystkim prowadzenie systematycznych oddziaływań profilaktycznych, wychowawczych oraz terapeutycznych. Brak takiej formy wsparcia powoduje, że pomoc świadczona przez pracowników Ośrodka ma często charakter doraźny i interwencyjny, bez możliwości zapewnienia dzieciom oraz ich rodzicom ciągłego i planowego oddziaływania wychowawczo-terapeutycznego.

Nieutworzenie placówki wsparcia dziennego negatywnie oddziałuje na sytuację dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. W godzinach popołudniowych dzieci te pozostają bez zapewnionej opieki i bezpiecznej przestrzeni, w której mogłyby przebywać pod nadzorem wykwalifikowanych osób, a brak stałego wsparcia zwiększa ryzyko występowania zachowań problemowych, zaniedbań szkolnych, przemocy rówieśniczej oraz sięgania po substancje psychoaktywne. W rodzinach zmagających się z problemem uzależnień, przemocy domowej lub poważnych trudności wychowawczych brak alternatywnego środowiska wsparcia może prowadzić do utrwalania dysfunkcji i powielania negatywnych wzorców w kolejnych pokoleniach.

Długofalową konsekwencją braku placówki wsparcia dziennego może być wzrost liczby sytuacji kryzysowych oraz zwiększona liczba dzieci kierowanych do pieczy zastępczej. Rodziny funkcjonujące na granicy wydolności opiekuńczo-wychowawczej, bez systematycznego wsparcia środowiskowego, nie otrzymują wystarczających narzędzi do przezwyciężania trudności. Asystent rodziny, realizując zadania w miejscu zamieszkania rodziny, nie dysponuje możliwością zapewnienia dziecku bezpiecznej przestrzeni poza domem, sprzyjającej jego rozwojowi społecznemu i emocjonalnemu.

Brak placówki wsparcia dziennego wywołuje także negatywne skutki dla funkcjonowania instytucji lokalnych. Brak możliwości kierowania dzieci i młodzieży z rodzin problemowych do zorganizowanej formy wsparcia powoduje konieczność wielokrotnego podejmowania interwencji w tym samym środowisku. Skutkuje to zwiększonym obciążeniem pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz funkcjonariuszy Policji, a jednocześnie generuje wyższe koszty administracyjne, nie przynosząc trwałych efektów.

Nieutworzenie placówki osłabia również proces integracji środowiska lokalnego. Placówka wsparcia dziennego pełni bowiem funkcję nie tylko opiekuńczą, lecz także integracyjną, łącząc działania szkół, organizacji pozarządowych oraz służb społecznych i tworząc wspólną przestrzeń do realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych.

W Gminie nie funkcjonują rodziny wspierające w rozumieniu art. 29 ustawy. Gmina nie podejmowała działań zmierzających do ustanowienia rodzin wspierających, nie prowadzono naboru ani działań informacyjnych w tym zakresie, a także nie zawarto żadnej umowy z rodziną wspierającą.

Instytucja rodziny wspierającej stanowi element systemu profilaktyki i pracy środowiskowej, którego celem jest wzmocnienie rodziny biologicznej oraz przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Brak realizacji tego zadania ogranicza dostęp rodzin do środowiskowych form pomocy oraz zawęża katalog dostępnych narzędzi pracy z rodziną.

Ustalono ponadto, że w dokumentacji Ośrodka brak jest procedur dotyczących kwalifikowania rodzin wspierających, wzorów umów oraz dokumentów potwierdzających prowadzenie działań informacyjnych w środowisku lokalnym.

Powyższe świadczy o niewykonywaniu przez gminę jednego z ustawowych form wsparcia rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

4. Finansowanie: podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny; kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ustawy, ponoszonych przez rodziny wspierające

W okresie objętym kontrolą Gmina nie finansowała podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny określonych w art. 176 pkt 4 lit. b ustawy. Asystent rodziny uczestniczył w szkoleniu bezpłatnym organizowanym przez firmę zewnętrzną.

W Gminie nie funkcjonują rodziny wspierające, w związku z czym nie zachodzi konieczność pokrywania kosztów, o których mowa w art. 29 ust. 2 ustawy.

5. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Gmina stosownie do art. 176 pkt 5 ustawy ponosi częściową odpłatność za dzieci przebywające w pieczy zastępczej, w wysokości 10%, 30% lub 50% wydatków w zależności od okresu pobytu dziecka w pieczy zastępczej, tj. zgodnie z zasadami finansowania określonymi w art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy.

Zgodnie z przedstawionym zestawieniem księgowym kosztów ponoszonych przez gminę w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 5 lutego 2026 r. gmina Praszka poniosła koszt z tytułu pobytu dzieci pieczy zastępczej, tj. 12 dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej - w kwocie 95.100, 45 zł oraz 1 dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej - w kwocie 6.514, 03 zł. (zał. nr 4)

6. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy

Sprawozdanie rzeczowo-finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej za I i II półrocze 2025 r. zostało sporządzone przez gminę w Centralnej Aplikacji Statystycznej i przekazane Wojewodzie Opolskiemu w terminie określonym w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz.1195).

7. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zamieszkałego na terenie gminy

W celu weryfikacji działań podejmowanych przez pracowników Ośrodka, o których mowa w art. 176 pkt 7 ustawy, kontroli poddano dokumentację wszystkich 6 rodzin z dziećmi wskazanych przez Kierownika Ośrodka, zagrożonych kryzysem, przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Z analizy dokumentacji kontrolowanej rodziny wynika, że rodziny były objęte monitoringiem i wsparciem prowadzonym przez pracownika socjalnego z uwagi na samotne macierzyństwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niski dochód w rodzinie.

Informacje o monitoringu odnotowywano w notatkach służbowych. Wizyty pracownika socjalnego w miejscu zamieszkania rodziny odbywały się stosownie do potrzeb oraz sytuacji rodziny.

Z kontrolowanych akt wynikało, że procedura monitoringu rozpoczynała się od przyjęcia informacji o możliwym zagrożeniu. Zgłoszenia pochodziły ze szkoły, od członków rodziny, sąsiadów, kuratora sądowego lub innych instytucji. Każde zgłoszenie było analizowane, a następnie pracownik socjalny podejmował kontakt z rodziną. W sytuacjach wymagających pilnej reakcji działania interwencyjne realizowane były niezwłocznie, poprzez wizytę w miejscu zamieszkania i bezpośrednie rozpoznanie sytuacji dziecka.

Podczas wizyty dokonywana była ocena warunków mieszkaniowych, sytuacji materialnej, sposobu sprawowania opieki, relacji pomiędzy członkami rodziny oraz funkcjonowania dziecka w środowisku szkolnym i rówieśniczym. W razie potrzeby podejmowane były rozmowy indywidualne z rodzicem lub opiekunem. Ustalenia

z każdej czynności były dokumentowane w formie szczegółowych notatek służbowych zawierających datę, opis sytuacji, rozpoznane potrzeby oraz zaproponowane formy wsparcia.

Dokumentowane były także rozmowy telefoniczne, spotkania w siedzibie Ośrodka czy informacje o odmowie przyjęcia proponowanej pomocy.

Monitoring nie ograniczał się do jednorazowej interwencji. W przypadkach wymagających dalszego nadzoru realizowane były kolejne wizyty kontrolne oraz bieżące kontakty z rodziną.

Ośrodek współpracuje z innymi instytucjami, w szczególności ze szkołami (dyrektorem, pedagogiem), sądem (kuratorem), jeżeli rodzina objęta jest nadzorem. W sytuacjach dotyczących trudności w nauce lub niewywiązywania się z obowiązku szkolnego podejmowane były działania koordynacyjne, a szkoła informowana była o możliwości zawiadomienia sądu.

W zależności od rozpoznanych potrzeb rodzinie proponowane było wsparcie psychologiczne, prawne bądź finansowe.

Działania Ośrodka względem rodzin miały charakter celowy i adekwatny do ich sytuacji. Monitoring prowadzony był w sposób planowy, systematyczny i wieloaspektowy z uwzględnieniem dobra dziecka.

8. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1 ustawy

Gmina Praszka przystąpiła do realizacji ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej rządowego programu wspierania rodziny „Asystent rodziny w 2025 r.” i otrzymała środki na dofinansowanie zadań w wysokości 27.810,95 zł. Środki zostały wydatkowane w kwocie 26.464,40 zł.

9. Wspieranie rodziny zgodnie z zasadami określonymi w dziale II rozdziale 1 i 2 ustawy

Na terenie gminy, w rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnia się wsparcie ze strony asystenta rodziny i pracowników socjalnych, którzy dokonują analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego, przyczyn kryzysu w rodzinie oraz pomagają w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.

Kontroli poddano dokumentację 5 rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w tym 1 rodziny, z którą zakończono współpracę.

Z kontrolowanych akt wynikało, że okres współpracy asystenta z rodziną wynosił od 0,5 roku do ponad 12 lat.

Ustalono, że przed podjęciem współpracy z asystentem rodziny, pracownik socjalny przeprowadzał z rodziną wywiad środowiskowy, co jest zgodne z art. 11 ust. 1 ustawy.

W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, po dokonaniu analizy sytuacji rodziny pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy formułował wniosek do Kierownika Ośrodka o przydzielenie rodzinie asystenta oraz uzasadniał potrzebę jego przyznania rodzinie. Kierownik przydzielał asystenta rodzinie wskazanej przez pracownika socjalnego, co jest zgodne z art. 11 ust. 4 pkt 1 ustawy. Asystenta rodziny przyznawano rodzinie za jej zgodą, stosownie do art. 8 ust. 3 ustawy.

Stwierdzono, że rodziny, którym przydzielono asystenta borykały się z takimi problemami jak: bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, bezrobocie, samotne rodzicielstwo, alkoholizm, niski dochód w rodzinie, niepełnosprawność.

Ustalono, że w badanym okresie nie zaistniała konieczność przydzielenia asystenta rodziny na podstawie art. 11 ust. 1a ustawy, tj. małoletniemu rodzicowi opuszczającemu młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy.

W okresie podlegającym kontroli nie zaistniała konieczność realizacji przez asystenta zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829 ze zm.).

Spośród kontrolowanych akt dwie rodziny zostały zobowiązane przez sąd rodzinny do pracy z asystentem rodziny stosownie do art. 109 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 ze zm.).

Asystent opracowywał i realizował plan pracy z rodziną o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy.

W planach określony był cel główny i cele szczegółowe. **W planach pracy brak było przewidywanych efektów pracy z rodziną, co jest niezgodne z art. 15 ust. 3 ustawy.** Plany pracy zawierały datę sporządzenia niemniej **nie określano w nich terminów realizacji.**

Plany sporządzane były we współpracy z pracownikiem socjalnym, o czym świadczyła adnotacja pracownika socjalnego zamieszczana na etapie udzielania wsparcia rodzinie w formie asystentury.

W kontrolowanych planach nie znajdowały się jednak podpisy wszystkich członków rodziny, dla których określono poszczególne zadania, zatem trudno jest stwierdzić, że plan pracy z rodziną był sporządzany we współpracy z wszystkimi członkami rodziny, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy.

Plany były modyfikowane w zależności od potrzeb i zmieniającej się sytuacji rodziny. Zapisy w dokumentacji wskazywały, że działania asystenta względem rodzin były prowadzone w sposób zindywidualizowany, adekwatnie do potrzeb i sytuacji rodzin oraz występujących w nich trudności.

Niemniej istotne jest, aby udział w planowaniu pracy z rodziną mieli wszyscy członkowie rodziny co jest warunkiem skutecznej pracy. Zatem trudno uznać, że plan sporządzony jest z rodziną, podczas gdy realizowany jest tylko przez jednego z rodziców lub gdy zapoznał się z nim tylko jeden członek rodziny.

Działania w pracy z rodziną nie przyniosą efektu, jeśli nie będą podejmowane przez obydwójga rodziców. Zatem włączenie od samego początku wszystkich członków rodziny do decydowania w swoich sprawach oraz wspólne ustalanie celów współpracy ma zasadnicze znaczenie. Powoduje to nabierania przez nich pewności, że najpierw przy wsparciu, a potem samodzielnie będą w stanie działać na rzecz domu i rodziny. Czynny udział poszczególnych członków rodziny w działaniach na rzecz poprawy swojej sytuacji jest również okazją do uczenia się na błędach, wzmacnianiem wytrwałości w pracy oraz poczuciem odpowiedzialności za życie własne i bliskich osób w rodzinie.

Niezbędnym elementem planu pracy z rodziną jest również określenie czasu wykonania działania co umożliwia dokonanie oceny realizacji planu pracy z rodziną oraz ewentualne wskazanie w jakich obszarach pojawiają się trudności. Konkretnie wskazanie terminów mobilizuje rodzinę do wywiązania się z określonej czynności, dyscyplinuje rodzinę, motywuje do działania.

Asystent sporządzał ocenę sytuacji rodziny, która zawierała opis sytuacji rodziny w trakcie współpracy z asystentem rodziny, cele współpracy z rodziną, zadania wykonane w rodzinie i rokowania rodziny. Dokument był przekazywany Kierownikowi Ośrodka, co jest zgodne z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy.

Oceny rodziny sporządzone były z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy.

Asystent dostosowywał kierunek pracy z rodziną do możliwości rodziny oraz zasobów gminy, a przed sporządzeniem planu pracy z rodziną dokonywał wstępnej analizy sytuacji rodziny, w tym analizy socjalno-bytowej, zdrowotnej, szkolnej, wychowawczej rodziny i dziecka, co miało na celu rozpoznanie problemów występujących w rodzinie, określenie

mocnych i słabych stron rodziny, motywacji rodziny do rozwiązywania problemów, określenie obszarów wymagających zmiany oraz dokonanie analizy aktualnej sytuacji bytowej oraz prawnej rodziny.

Działania podejmowane przez asystenta dokumentowane były za pomocą notatek służbowych oraz zapisów w tzw. *kartach rodziny*, w których zawierane były daty i godziny wizyt, opis podjętych działań.

Z dokumentacji wynikało, że asystent pracował z rodziną w miejscu zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę, co jest zgodne z art. 14 ustawy.

Dokumentacja podlegająca kontroli zawierała także przebieg wizyt i działania asystenta w których opisane były szczegółowe zapisy dot. podejmowanych działań, częstotliwości wizyt oraz form udzielanego rodzinom wsparcia.

Asystent wspierał i udzielał pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w rozwiązywaniu problemów socjalnych, towarzyszyli w czynnościach związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, udzielali pomocy przy sporządzaniu i przygotowywaniu pism do różnych instytucji. Pomagał w planowaniu wizyt lekarskich, wspierali rodziny w planowaniu budżetu domowego, motywowali członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielali pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej, wspierali w zakresie poprawy sytuacji materialnej i mieszkaniowej. Motywował rodziny do współpracy z przedstawicielami szkół, przedszkoli, pedagogiem, kuratorem, poradniami. Zachęcał rodziny do podniesienia poziomu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, m.in. poprzez doradztwo w zakresie opieki i wychowania dzieci, wskazywali sposoby wspólnego spędzania czasu. Informował o przysługujących świadczeniach, konieczności regulowania spłat zadłużenia. Podejmował działania interwencyjne i zaradcze w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

W tzw. *kartach rodziny* odnotowywano, m.in. liczbę wizyt w danym miesiącu, kontakty telefoniczne, rozmowy z członkami rodziny, współpracę z kuratorem sądowym, przedstawicielami szkół, przedszkoli.

Analizie poddano dokumentację 1 rodziny, z którą zakończono współpracę z asystentem. Powodem zakończenia współpracy z tą rodziną była rezygnacja ze wsparcia asystenta.

Po zakończeniu współpracy z rodziną asystent rodziny nie prowadził monitoringu sytuacji rodziny, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy.

W toku kontroli ustalono, że rodzina została objęta wsparciem asystenta rodziny na własny wniosek, a następnie samodzielnie zrezygnowała z dalszej współpracy,

natomiast monitoring jest prowadzony, ale przez pracownika socjalnego w formie comiesięcznych wizyt.

Okoliczność ta nie zmienia jednak charakteru obowiązku wynikającego z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy, zgodnie z którym monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną stanowi zadanie asystenta rodziny. Przepis ten nie różnicuje sytuacji rodzin w zależności od tego, czy współpraca miała charakter dobrowolny czy wynikała z orzeczenia sądu. Tym samym rezygnacja rodziny z dalszej współpracy nie znosi obowiązku zapewnienia monitoringu po zakończeniu asystentury.

Stosownie do art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy, asystent współpracował z podmiotami oraz osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny m. in. sądem, policją, pracownikami służby zdrowia, kuratorem, psychologiem, pedagogiem, pracownikiem socjalnym, pracownikami powiatowego centrum pomocy rodzinie, przedszkolem, szkołą.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt. 17 ustawy, asystent sporządzał na wniosek sądu opinie o rodzinie i jej członkach.

Z informacji pozyskanych od Kierownika Ośrodka, asystent rodziny stosownie do treści art. 15 ust. 1 pkt 19 ustawy, współpracował z uczestnikami grupy roboczej utworzonej w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

VII. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

W trakcie kontroli stwierdzono, że niewłaściwie podejmowane działania przez Ośrodek mają charakter nieprawidłowości, niemniej nie stanowią podstawy do negatywnej oceny pracy Ośrodka.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące **nieprawidłowości**:

- 1) nieuwzględnienie w Statucie wykonywania przez jednostkę zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
- 2) niezłożenie do Rady Miasta Praszka sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, co jest niezgodne z art. 179 ust. 1 ustawy,
- 3) niepodejmowanie działań w celu tworzenia warunków w gminie do funkcjonowania rodzin wspierających, co jest niezgodnie z art. 176 pkt 3 lit b ustawy,
- 4) nierzetelne sporządzanie planów pracy z rodziną polegające braku terminów ich realizacji i przewidywanych efektów, co jest niezgodne z art. 15 ust. 3 ustawy oraz braku udokumentowania czy plan pracy jest prowadzony ze wszystkimi członkami rodziny, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy,

- 5) prowadzenie monitoringu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy po zakończeniu współpracy asystenta z rodziną przez pracownika socjalnego zamiast przez asystenta rodziny,
- 6) brak placówki wsparcia dziennego, co jest niezgodne z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy,
- 7) brak rodzin wspierających, co jest niezgodne z art. 176 pkt 3 lit. b ustawy.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów prawa oraz niewystarczający nadzór kierownictwa nad realizowanymi zadaniami oraz niewłaściwa interpretacja przepisów ustawy.

Brak zapisu w Statucie Ośrodka o realizowaniu przez jednostkę zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz uniemożliwia klientom zapoznanie się z zadaniami jakie są realizowane przez Ośrodek i wprowadza klientów w błąd.

Brak rzetelności w sporządzaniu planów pracy z rodziną, nieuwzględnienie w nich wszystkich członków rodziny może skutkować brakiem efektywnej, spójnej pracy na rzecz reintegracji rodziny oraz prowadzić do podejmowania nieadekwatnych działań w stosunku do rzeczywistych potrzeb i deficytów rodziny.

Nieprowadzenie przez asystenta monitoringu po zakończeniu współpracy asystenta z rodziną, może skutkować zwiększonym obciążeniem pracowników socjalnych dodatkowymi zadaniami, które ustawowo przypisane są asystentowi rodziny. W konsekwencji może to wpływać na organizację pracy Ośrodka oraz ograniczać czas i możliwości pracowników socjalnych w zakresie realizacji innych zadań.

Brak placówki wsparcia dziennego oraz brak rodzin wspierających może skutkować pogorszeniem sytuacji dzieci i rodzin, osłabieniem systemu profilaktyki i wczesnej interwencji, pogłębianiem problemów opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach, a także zawężyć możliwości udzielania pomocy rodzinom potrzebującym wsparcia.

Za powstałe nieprawidłowości oraz uchybienia odpowiedzialność ponoszą:

- 1) Rada Gminy Praszka w zakresie: nieprecyzyjnego określenia zadań w treści Statutu Ośrodka, z którego nie wynika, że Ośrodek realizuje zadania gminy (własne i zlecone) wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) Burmistrz Praszki w zakresie: braku utworzenia placówki wsparcia dziennego, braku tworzenia rodzin wspierających,
- 3) Kierownik Ośrodka w zakresie: braku nadzoru nad realizacją zadań przez pracowników Ośrodka; braku sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny,

- 4) asystent rodziny w zakresie: niewłaściwego sporządzania planów pracy z rodziną, braku monitorowania sytuacji rodziny po zakończeniu z nią pracy.

VII. Uwagi i wnioski

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) Ośrodek działa na podstawie Statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce, w którym nie uwzględniono wykonywania przez jednostkę zadań własnych gminy i zadań zleconych gminie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co stanowi naruszenie art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych,
- 2) organizację wewnętrzną oraz zasady funkcjonowanie Ośrodka określa Regulamin Organizacyjny Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce, wprowadzony zarządzeniem nr 3/2025 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce z dnia 5 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Praszce,
- 3) nie sporządzono i nie złożono Radzie Miasta w Praszce sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny, a co za tym idzie nie przedstawiono potrzeb związanych z realizacją zadań, co jest niezgodne z art. 179 ust. 1 ustawy,
- 4) w Gminie Praszka, opracowano 3-letni program wspierania rodziny, podjęty Uchwałą nr 19/III/2024 Rady Miejskiej w Praszce z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Program Wspierania Rodziny w gminie Praszka na lata 2024-2026”,
- 5) gmina przekazała sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za pomocą Centralnej Aplikacji Statystycznej, zgodnie z terminem, o którym mowa w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2019 r. w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 6) asystent rodziny posiada uprawnienia do wykonywania zawodu asystenta rodziny, co jest zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 1 lit c ustawy,
- 7) w aktach osobowych asystenta znajdowały się oświadczenia, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 3, 4 ustawy, tj.: oświadczenia potwierdzające, że asystent nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej, ani nie była mu ona zawieszona ani ograniczona, nie dotyczy go obowiązek alimentacyjny, nie był skazany prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 8) asystent został zweryfikowany w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, co jest niezgodne z art. 7b ust. 2 pkt 4 ustawy,
- 9) asystenta rodziny zatrudniono w systemie zadaniowego czasu pracy, co jest zgodne z art. 17 ust. 2 ustawy,

- 10) liczba rodzin objętych wsparciem asystenta jest zgodna z art. 15 ust. 4 ustawy,
- 11) praca asystenta rodziny nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, zgodnie z art. 17 ust. 3 ustawy,
- 12) asystent rodziny nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę, zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy,
- 13) asystent rodziny miał możliwość korzystania z poradnictwa, stosownie do art. 16 ust. 2 ustawy,
- 14) na terenie gminy nie funkcjonują rodziny wspierające w rozumieniu art. 29 ustawy. W gminie nie jest promowane pełnienie funkcji rodzin wspierających,
- 15) gmina nie prowadzi placówek wsparcia dziennego, co jest niezgodne z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy,
- 16) gmina ponosi częściową odpłatność za dzieci przebywające w pieczy zastępczej stosownie do art. 176 pkt 5 ustawy, zgodnie z zasadami finansowania określonymi w art. 191 ust. 9 i ust. 10 ustawy,
- 17) Ośrodek prowadzi monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy,
- 18) gmina otrzymała środki finansowe dla asystenta zatrudnionego w Ośrodku z ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej programu „Asystent rodziny w 2025 r.”,
- 19) Ośrodek zapewnia rodzinom wsparcie i pomoc pracownika socjalnego, asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa,
- 20) Kierownik Ośrodka przydzielał asystenta rodzinie wskazanej przez pracownika socjalnego, zgodnie z art. 11 ust. 4 pkt 1 ustawy,
- 21) plany pracy z rodziną sporządzane przez asystenta nie zawierały podpisów wszystkich członków rodziny, dla których określono poszczególne zadania w planie, zatem trudno jest stwierdzić, że były sporządzane we współpracy z członkami rodziny, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy,
- 22) w planach określone zostały działania mające na celu przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, plany nie zawierały jednak terminów ich realizacji i przewidywanych efektów, co jest niezgodne z art. 15 ust. 3 ustawy,
- 23) plany pracy z rodziną były aktualizowane wraz ze zmieniającą się sytuacją rodzin,
- 24) okresowe oceny sytuacji rodziny były sporządzane nie rzadziej niż co pół roku, i były przekazywane Kierownikowi Ośrodka, co jest zgodne z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy,

25) w rodzinie, z którą zakończono współpracę, monitoring sytuacji rodziny był prowadzony przez pracownika socjalnego zamiast asystenta, co jest niezgodne z art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy,

25) asystent dokumentował swoje działania dokonywane względem rodzin, zapisy wskazywały rodzaj problemu w rodzinie oraz podejmowane działania asystenta.

VIII. Zalecenia pokontrolne

Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości, stosownie do art. 197d ust. 1 ustawy:

zalecam:

- 1) podjęcie działań w celu dostosowania Statutu Ośrodka do wymogów określonych w art. 11 ust. 2 ustawy o finansach publicznych oraz wprowadzenie zmian w zapisach Statutu w zakresie realizowania zadań własnych i zleconych gminie wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- 2) sporządzenie i złożenie Radzie Miasta w Praszce sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań, zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy;
- 3) podjęcie działań zmierzających do utworzenia placówki wsparcia dziennego, umożliwiającej dzieciom i rodzinom korzystanie z pomocy wychowawczej, edukacyjnej i terapeutycznej, zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy;
- 4) podjęcie działań w celu tworzenia warunków do funkcjonowania rodzin wspierających, zgodnie z art. 176 pkt 3 lit. b ustawy;
- 5) rzetelne sporządzanie planów pracy z rodziną w zakresie:
  - a) zawierania w planach pracy terminów realizacji poszczególnych działań i przewidywanych efektów, zgodnie z art. 15 ust. 3 ustawy,
  - b) dokumentowania (podpisów) wszystkich członków rodziny, dla których określono poszczególne zadania, tak aby można było stwierdzić, że plan pracy z rodziną był sporządzany we współpracy z wszystkimi członkami rodziny, zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 6) prowadzenie przez asystenta monitoringu, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy po zakończeniu współpracy asystenta z rodziną.

Pouczenie

Stosownie do § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym: wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197 d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

w myśl którego kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Umotywowane zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Wojewody Opolskiego. Ponadto na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3a ustawy, proszę o przesłanie informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych **w terminie 30 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego do Wydziału Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

Kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 197d ust. 1 ustawy, podlega karze pieniężnej w wysokości od 1000 do 15 000 zł.

Z up. Wojewody Opolskiego

Ewa Pawlinów

Dyrektor

Wydział Polityki Społecznej

Inspektor Wojewódzki

Joanna Antosz

Inspektor Wojewódzki

Daria Grabowska